

XVIII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan vuodelta 1923 laatima kertomus toiminnastaan oli seuraavansisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano y. m. Vuonna 1923 kuuluivat musiikkilautakuntaan yliarkkitehti H. Lindberg puheenjohtajana, professori E. Melartin varapuheenjohtajana, kirjaltaja V. Mikkola, toimittaja E. Lindahl ja filosofiantohtori H. Ramsay. Sihteerin tehtäviä hoiti varatuomari K. Furuholm.

Vuoden varrella kokoontui musiikkilautakunta 7 kertaa, ja käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli kaikkiaan 53, joiden lisäksi tulevat ne toimenpiteet, joihin lautakunnan puheenjohtaja lautakunnan valtuuttamana oli ryhtynyt.

Kaupunginorkesterin toiminta oli pääasiassa entisen ohjelman mukainen. Sen jäsenmäärä oli 69, ja johtajana toimi professori R. Kajanus.

Vuoden varrella järjestettiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, 34 kansansinfonia- ja kansankonserttia ja 2 ylimääräistä konserttia, jota paitsi orkesteri avusti useassa oopperanäytännössä, 10 teatterinäytännössä sekä 9 sävellyks- ja muussa konsertissa.

Edellämainituissa konserteissa esiintyivät seuraavat solistit: herrat E. Cronvall, S. Hurstinen, G. Mariani-Cerati (viulu), D. Rubinstein, E. Belousoff (sello), T. Heuck (käyrätorvi), V. Sola (laulu), P. Tscherkassky (viulu), E. Linko (piano), A. Hannikainen (viulu), E. Erdmann (piano), M. Porgé (sello), L. Kreuzer (piano), L. Sibirzeff (laulu, M. M:n kuoro), L. v. Zwegberg (sello), K. Walldén (piano), C. J. Fahlerantz, S. Räikkönen (laulu), G. Kulenkampff-Post (viulu), Th. Björkman (laulu) sekä allamainitut naiset: S. Starck (laulu), H. Lilius (viulu), A. Hagelstam, J. Costiander (laulu), G. Carlsson (viulu), D. Andstén-Gorschelnik, A. Hummel-Gura (laulu), C. Hansen (viulu), H. Barhoff (laulu), E. Rängman-Björlin (piano), G. Tavaststjerna (lausunto), L. Kajanus-Blenner (harppu), I. Aschan (viulu), H. Eckert (laulu), G. Nagy, E. Reiss (piano), M. v. Fieandt, L. Artôt de Padilla, E. Laitinen, A. Uimonen, S. Schierbeck, G. v. Haartman ja E. v. Weymarn (laulu).

Vuoden varrella järjestetystä 16 varsinaisesta sinfoniakonsertista johti 12 konserttia professori R. Kajanus, herrojen K. Ekmanin, L. Madetojan ja W. Stenhammarin johtaessa kunkin yhden konsertin, minkä lisäksi herrat Kajanus ja S. Schierbeck yhdessä sinfoniakonsertissa johtivat kumpikin osan ohjelmaa.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: Sibelius: Konsertti viululle ja orkesterille, d-moll; Sinfonia n:o 4, a-moll; Kajanus: Sinfonietta b-dur; Kuula: Hiidet virvoja viritti; Madetoja: Sinfonia n:o 1 f-dur; Väinämöisen kylvä (tenorille ja orkesterille); Pohjalainen rapsodia; Huvinäytelmän alkusoitto; Bengt Törne: Sinfonia n:o 2 f-moll; Beethoven: Sinfonia n:o 7 a-dur;

Sinfonia n:o 3 (Eroica); Konsertti viululle ja orkesterille d-dur; Sinfonia n:o 4; Sinfonia n:o 1 c-dur; Konsertti pianolle ja orkesterille ess-dur; Wagner: Sentan ballaadi oopp. Lentävä Hollantilainen; Charfreitagszauber oopp. Parcifal; Alkusoitto ja Isoldens Liebestod oopp. Tristan ja Isolde; muuan Faustalkusoitto; Unia ja Albuminlehtiä (viulusoolo); Kunnioitusmarssi; Jumalain tulo Walhallaan oopp. Reininkulta; Waldweben oopp. Siegfried; Valkyriain ratsastus oopp. Walkyria; Reinintytärten laulu ja Surumusiikki Siegfriedin kuollessa oopp. Jumalain hämäreä; Maurice Ravel: Deux melodies hebraïques; Tschai-kowsky: Sinfonia n:o 5 e-moll; Variations rococo sellolle ja orkesterille; alkusoitto oopp. Romeo ja Julia; Sinfonia n:o 4; Albert Roussel: Katkelmia baletti musiikista oopp. Le festin de l'araignée; Dvorak: Sinfonia n:o 5; Sinding: Sinfonia n:o 3 f-dur; Strauss: Kaksi laulua orkesterin kera (ensi kerta); Saint-Saëns: Konsertti viululle ja orkesterille h-moll; Danse macabre; Bizet: Rooma, sarja orkesterille; Haydn: Sinfonia n:o 11; Sinfonia c-dur oopp. Le midi; Schubert: Sinfonia h-moll; Alkusoitto oopp. Rosamunde; Sinfonia c-dur; Liszt: Konsertti n:o 2 pianolle ja orkesterille a-dur; Unkarilainen fantasia pianolle ja orkesterille; Les préludes, sinfoninen runo; Moussorgsky: Kuvia eräästä näyttelystä (soittokoneille sovittanut Leo Funtek); Kurt Atterberg: Sinfonia piccola n:o 4 g-moll; Maurice Ravel: Johdatus ja allegro harpulle; Ma mère l'Oye; Ferruccio Busoni: Berceuse élégique (ensi kerta); Max Reger: Variatioita ja fuuga (eräästä Mozartin aiheesta); Goldmark: Alkusoitto oopp. Im Frühling; Svendsen: Sinfonia n:o 1 d-dur; Rachmaninoff: Konsertti n:o 2 e-moll pianolle ja orkesterille; Mozart: Aaria oopp. Figaron häät; Wiegenlied; Konsertti a-dur pianolle ja orkesterille; Schierbeck: Sinfonia n:o 1 (ensi kerta); Henry Duparc: Phidyle; Emanuel Moór: Konsertti sellolle ja orkesterille; Erich W. Korngold: Sarja musiikista kappaleeseen Paljon melua tyhjästä; Stenhammar: Konsertti n:o 2 d-moll; Smetana: Alkusoitto oopp. Myyty morsian; Brahms: Sinfonia n:o 4 c-moll.

Konserttiyleisön lukuisuudesta mainittakoon, että sen lukumäärä sinfonia-konserteissa keskimäärin nousi 512 henkilöön konserttia kohden (kaikkiaan 8,189 henkilöä), kansankonserteissa keskimäärin 467 henkilöön (kaikkiaan 15,885 henkilöä) sekä ylimääräisissä konserteissa kaikkiaan 1,305 henkilöön. Todeta voi siis, että verrattuna vastaaviin numeroihin vuodelta 1922 on sinfoniakonserttien yleisön lukumäärä jonkin verran vähentynyt, jota vastoin kansankonsertteihin myytyjen pääsylippujen määrä on lisääntynyt.

Taloudellinen tulos. Kaupunginorkesterin tulot olivat kalenterivuotena 1923 622,855: 85 markkaa, siitä tuloina omista konserteista 174,375: 85 markkaa sekä 448,480 markkaa avustuksesta muissa tilaisuuksissa. Menot olivat samana vuonna 2,055,474: 79 markkaa, joista palkkoja ja ikäkorotuksia 1,926,709: 96 markkaa, konserttikuluja 113,235: 55 markkaa, nuotteja ja soittovälineitä 12,082: 97 markkaa sekä muita menoja 3,446: 31 markkaa.

Kuukausitilien tarkastus. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan on orkesterin taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 päivänä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun asiavakkeen mukaisen, tuloja ja menoja osoittavan taulukon. Kohta näiden asiakirjain saavuttua toimittivat lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri kunkin kuukauden alussa tilintarkastuksen, ja havaittiin näissä kuukausitarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan tila kirjain mukaiseksi. Kuukausitilit todisteineen toimitettiin heti rahatoimikonttoriin.

1924 vuoden budjettilaskelma. Syyskuun 21:ntenä päivätyllä kirjelmällä

lähetti musiikkilautakunta säädetyssä järjestyksessä rahatoimikamariin tulevaa vuotta varten laatimansa budjettilaskelman. Budjetin järjestelyssä kaupunginvaltuusto pääasiassa hyväksyi lautakunnan ehdotuksen.

Avustettujen sivistysyritysten valvonta. Musiikkilautakunnan toimenä olevan kaupungin avustamain sivistysyritysten valvonnan järjesti ja tähän kuuluvat tehtävät jakoi lautakunta jäsenten kesken kuten aikaisemminkin.

Vuokraustariffi. Orkesterin voimassaolevaan vuokraustariffiin ei vuoden varrella tehty minkäänlaisia muutoksia.

Ulkoilmakonsertit. Myöskin vuonna 1923 lautakunta ehdotti, että myönnettäisiin määräraha ulkoilmakonserttien toimeenpanemiseksi, ja osoitti kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen lautakunnan käytettäväksi 9,600 markkaa. Tämä määräraha jaettiin musiikkilautakunnan toimesta siten, että musiikkimajuri A. Apostolille annettiin 4,800 markkaa ja Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittokunnalle samansuuruinen erä. Kesäkuukausina suorittivat sitten sekä sotilassoittokunnat että mainittu työväensoittokunta ulkoilmasoittoa Viidennen linjan varrella sijaitsevalla kaupungin musiikkilavalla.

Kansantalon akustiikka. Koska valituksia oli tehty siitä, ettei Kansantalon akustiikka, jossa talossa kaupunginorkesterin kansankonsertit annettiin, ollut tyydyttävä, kääntyi musiikkilautakunta kirjelmässä syyskuun 21 p:nä Kansantalon johtokunnan puoleen pyytäen ryhtymään toimiin mainitun epäkohdan poistamiseksi.

Kaupunginorkesterin vastainen asema. Toukokuun 16 p:nä kaupunginvaltuusto päätti, että musiikkilautakunnan oli, ennenkuin se jätti talousarvioehdotuksensa vuodeksi 1924, rahatoimikamariin annettava lausunto, kuinka laajana kaupunginorkesteria olisi voimassa pidettävä syyskuun 1 p:stä 1924 lähtien.

Rahatoimikamarille syyskuun 21 p:nä antamassaan lausunnossa musiikkilautakunta huomautti, että se oli keväällä kaupunginvaltuustolle antamassaan seikkaperäisessä esityksessä toisiinsa verrannut kaupungin kustannuksia 69 miehisestä ja 52 miehisestä orkesterista sekä esittänyt mielestään painavia syitä, jotka tekivät välttämättömäksi orkesterin miesluvun pysyttämisen semmoisena kuin laajuudeltaan vaatimaton nykyaikainen normaali-orkesteri vaatii; ja edellämainitussa lausunnossa lautakunta edelleen oli samaa mieltä, samalla kun lautakunta liitti oheen professorien J. Sibeliuksen ja R. Kajanusen antaman lausunnon asiasta.

Lokakuun 31 p:nä tekemällään päätöksellä osoitti kaupunginvaltuusto määrärahan 69-miehiselle orkesterille vuoden loppuun sekä päätti samalla aikanansa valtioneuvostolta anoa orkesterille 500,000 markkaan korotettua valtioapua, 1925 vuoden alusta lukien, jossa anomuksessa olisi huomautettava, että valtuuston, jos mainittu anomus evättiin, olisi pakko tuntuvasti vähentää orkesterin mieslukua.